



מסקנות

הוועדה לביטחון לאומי בעקבות דיון מהיר

כ' בתמוז התשפ"ה
16 ביולי 2025

הכנסת העשרים וחמש
מושב שלישי

הצעה לדיון מהיר בנושא: "אלימות חמורה נגד נהגי תחבורה ציבורית"

הצעתם של חברי הכנסת: נעמה לזימי, אחמד טיבי, מירב בן ארי, עפיף עבד, יאסר חוג'יראת,
משה סולומון

עיקרי הדיון בוועדה

ביום 9.7.2025 (י"ג בתמוז התשפ"ה) התקיים בוועדה דיון בנושא שבנדון וזאת בעקבות החלטת
נשיאות הכנסת מיום 9.6.2025 (י"ג בסיון התשפ"ה).

בבקשת המציעים, נכתב כי, מידי יום ביומו, נהגי תחבורה ציבורית חווים אלימות מילולית ופיזית
בלתי נסבלת. בעיית האלימות החריפה מאוד בשנה האחרונה. לאחרונה, האלימות הגיעה לשיאים
חדשים כאשר נעשה ניסיון לינץ' חמור ומשולל רסן בשני נהגי תחבורה ציבורית של חברת
"סופרבוס" בירושלים. בנס, הנהגים רק נפצעו ולא נרצחו.

ח"כ נעמה לזימי, המציעה העיקרית של דיון זה, ציינה כי האלימות נגד נהגי תחבורה ציבורית היא
תופעה מתמשכת כבר שנים רבות. היא אף הגישה הצעת חוק שמטרתה להכיר בתקיפת נהגי
אוטובוס כתקיפה של עובדי ציבור, ולקבוע עונשי מינימום לתוקפים. היא ציינה שהתופעה הזו היא
חלק ממגמה רחבה יותר של אלימות קשה מאוד, גם על רקע גזעני. לדבריה, חיוני לשקם את הענף
הזה שהוא חשוב ואי אפשר להתקיים בלעדיו, ואסור לנו להתעלם מהתופעה. בנוסף, יש לדאוג
לסוגיית מיגון הנהגים ברכבים.

מר אורי מתוקי, מנהל חטיבה ארצית לתחבורה ציבורית באיגוד התחבורה בהסתדרות הכללית כי
הבעיה ניתנת לטיפול. הוא העלה מספר פתרונות לבעיית האלימות, וביניהם: יכולת לתבוע תוקפי
נהגים כתוקפי עובדי ציבור, איטום מוחלט של הנהג, הקמת יחידת אבטחה ייעודית. הוא עוד ציין
כי התוכניות הללו מונחות על השולחן, אך קצב היישום אינו מספק. עוד הבהיר, כי לא ניתן לעמוד
עוד מנגד, שכן התופעה מחמירה. הוא אמר כי אם הדברים לא יתקדמו, תופסק פעילות התחבורה
הציבורית בישראל.

עו"ד דוד יוסף, סגן מנהל הרשות ומנהל אגף בכיר פיקוח ובקרה במשרד התחבורה, אמר כי סמכות
האכיפה נתונה למשטרה. המשרד פתח בתהליך של תכנית הרצה להענקת עזרה ראשונה לנהגים
שחווים תקיפות. יש לדאוג לשלום הנהגים והפקחים בתחבורה הציבורית וגם לשלום הנוסעים.
המשרד החל למפות את המקומות שהם יותר מועדים לפורענות מבחינת אירועי אלימות. המשרד
ניזון מאירועי התקיפה שמדווחים ע"י החברות שמפעילות את הקווים בשטח.

עו"ד דורון תורג'מן, יועץ להקמת המערך למניעת אלימות באוטובוס במשרד התחבורה והבטיחות
בדרכים (להלן – משרד התחבורה), מציין שפעילות החברה מתבצעת בשיתוף פעולה עם המשטרה.

מנכ"ל המשרד לביטחון לאומי ומנכ"ל משרד התחבורה עובדים בצמוד כדי להעניק את הסמכויות לפקחים ולמאבטחים בתחבורה הציבורית.

הבעיה העיקרית, לטענתו, היא שאין גורם מתכלל. לדעתו, משרד התחבורה הוא הגורם שאמור לקחת על עצמו את התכלול, ברגע שתתחיל תכנית ההרצה, החברה מוכנה לפריסה ארצית רחבה של ההרצה, שתימשך 6 חודשים, ותתמקד במספר ערים מרכזיות: באר שבע, רהט, ירושלים, חיפה ומודיעין עילית. התכנית מחכה לתיקוני חקיקה ופרסום מכרז בהתאם.

עו"ד ליאת אליהו סבן, מהייעוץ המשפט במשרד לביטחון לאומי, התייחסה לנושא החקיקה והסמכויות ואמרה כי יש כוונה להוסיף לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, תשס"ה-2005 גם את קווי התחבורה הציבורית. יש צורך לתקן את התוספת וגם לתקן את חוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998 בכדי שיחידת האבטחה הארצית שתוקם תהייה גוף מונחה משטרה. התקיים הליך של היוועצות בין שרת התחבורה לבין השר לביטחון לאומי. הדברים הועברו למשרד ויובאו לפתחה של הוועדה, בהתאם לחוק.

סני"צ דן שני, רמ"ד פיקוח ובקרה בחטיבת התביעות במשטרה, אמר כי המשטרה מטפלת בכ-90% מהעבירות הפליליות, ואילו פרקליטות המדינה מטפלת בכ-10% הנותרים. חקירות ותביעות בנוגע לתקיפת עובד ציבור נכללות באפיק זה.

הענישה על תקיפה כזו תושפע ממגוון גורמים, כגון: השפלה (לדוגמה, באמצעות טיקטוק או הפצת סרטונים), אכזריות, גרימת נזק או פוטנציאל לנזק. גורמים אלו ייחשבו כנסיבות מחמירות ועלולים להוביל לעונש של עד 4 שנות מאסר.

מסקנות הוועדה

1. הוועדה מודה למציעים על העלאת נושא חשוב זה לסדר יומה.
2. בשנים האחרונות, יש תופעה שהולכת ומתגברת של אלימות כלפי עובדי תחבורה ציבורית. תופעה מדאיגה שחובה לתת לה מענה. נהגים רבים בתחבורה הציבורית חווים אלימות פיזית ואלימות מילולית. בחלק מהמקרים, האלימות באה לידי ביטוי גם בתופעה של וונדליזם כלפי הרכוש בתחבורה הציבורית. יש להתייחס לנהגי התחבורה הציבורית כעובדי ציבור. הוועדה תעשה, ככל יכולתה, כדי להגן עליהם.
3. הוועדה מבקשת ממשרד התחבורה למסור בישיבה הבאה סטטוס של יישום תכנית ההרצה שהוצגה בוועדה.
4. הוועדה מבקשת מהמשטרה נתונים כלהלן בהתייחס לשנים 2022, 2023, 2024:
 - כמה תלונות הוגשו בגין עבירות אלימות שבוצעו באוטובוס ושהמערב הוא נהג?
 - כמה תיקי חקירה נפתחו?
 - כמה כתבי אישום הוגשו?
5. הוועדה תקיים דיון המשך.

הונחו על שולחן הכנסת ביום:
כ' בתמוז התשפ"ה
16 ביולי 2025